

COMMUNITY POLICING nově i v praxi lotyšské policie

Dva čeští policisté, plk. Martin Hrinko z KŘP Severomoravského kraje a plk. Ota Hřebíček z ÚO VS Svitavy, společně s představitelem neziskové organizace Otevřená společnost, o. s. p., Mgr. Michalem Tošovským navštívili Lotyšsko v rámci cíleného projektu, určeného k zavádění prvků filozofie Community policing do praxe lotyšské policie.

ZÁKLADNÍ STRUKTURA LOTYŠSKÉ POLICIE

Hlavním garantem bezpečnosti je Ministerstvo vnitra (má asi 20 000 zaměstnanců). Pod ministerstvo jsou zařazeny Lotyšská státní policie (Latvijas Valsts Policija), Státní pohraniční stráž, Bezpečnostní policie (tj. zpravodajská služba aj.), Kancelář pro občanské imigrační záležitosti a Státní hasičská a záchranná služba. Lotyšská státní policie spadá do působnosti policejního odboru MV (obdoba Policejního prezidia ČR). Sbor je řízen generálním policejním komisařem. U tohoto sboru slouží 8 222 příslušníků.

Policejní odbor zahrnuje Ústřední správní sekci (kancelář IT, kancelář pro strategii, kancelář pro mezinárodní záležitosti aj.), Ústřední sekci kriminální policie (odbor odhalování organizovaného zločinu, odbor ekonomické policie, odbor mezinárodní spolupráce, zásahová jednotka atd.) a také Ústřední sekci pořádkové policie (prevence, kooperace mezi teritoriálními silami atd.).

Zákon o policii z roku 2006 se vztahuje jak na policii „státní“, tak i na policii založenou místní samosprávou. Rozdíly jsou jednak v působnosti sborů – policie samosprávy je teritoriálně omezena na území zakládající obce, jednak pracovní právní náležitosti jsou u obou druhů policistů upraveny odlišně v zákoníku práce.

PRAXE LOTYŠSKÝCH POLICISTŮ

Lotyšská policie prošla rozsáhlými změnami, které poznamenaly zejména kvalitu poskytování služeb veřejnosti. Důvodem je ekonomická situace, která si vynutila od 1. září 2009 změnu systému služeb a jejich plánování. Policisté v Lotyšsku od uvedeného reformního data slouží v pěti krajských ředitelstvích (regionálních ředitelstvích), která pak mají podřízená okresní ředitelství (obdoba našich územních odborů, dále jen územní odbory), která plní i funkci obvodních oddělení.

Na rozdíl od reformy Policie ČR zrušila lotyšská policie trvalý výkon na obvodních odděleních a ponechala z nich pouze úřední místnosti bez přítomnosti stálé služby. Stálá dozorcí služba je pouze jedna pro území celého okresu – okresní úroveň, ta přijímá oznámení občanů a vysílá hlídku na místo činu.

Zajímavostí v systému plánování služeb je, že policisté slouží v úředních hodinách, tzn. v pracovních dnech od 8 do 17 hodin. Po těchto úředních hodinách je v pohotovosti pro celé území okresu jeden operativní tým čítající maximálně čtyři policisty, přičemž dva policisté jsou hlídkoví a zbytek policisté kriminální služby. Tento tým je až do druhého dne v pohotovosti doma pro případ, že je dozorcí vyšle na místo činu provést procesní úkony nebo zákrok. Pokud okolnosti případu vyžadují provést zákrok proti výtržníkovi například v restauraci, dozorcí útvaru vyzvou velitele operativní hlídky, ten se obleče do uniformy a jede vyzvednout druhého člena hlídky z domu a pak společně provedou zákrok ve zmíněné restauraci.

V případě, že výtržníka omezí na svobodě, odveze ho hlídka do sídla územního odboru, ve kterém jsou standardně cely, a umístí ho do cely. V Lotyšsku zajišťuje provoz cel (včetně policejního střezení) krajské ředitelství, které má cely v sídlech všech územních odborů. Tímto způsobem má krajské ředitelství v sídle územních odborů policisty – jak na ostrahu cel, tak i policisty služby dopravní policie. Ostatní policejní služby specifického charakteru (zásahová jednotka, kriminalistická technika aj.) jsou v sídle krajského ředitelství.

Ve vozidlech dopravní policie jsou standardně umístěny rychlostní radary a záznamová technika

Porádková policie (hlídková služba) mimo úřední hodiny neprovádí preventivní výkon služby, a pokud se veřejnost mimo úřední hodiny s policejní hlídkou setká, tak jen v případě, že hlídka jede na zákrok nebo se nachází na místě činu po předchozím oznámení. Umíme si představit paralelu v podmínkách ČR?

O víkendech platí stejný režim služby jako v mimoúřední době během týdne, jen s rozdílem, že jeden z policistů v pohotovosti se spojí s městským policistou okresního města a provedou společnou preventivní hlídku večer v okresním městě. Zbytek noci a víkendu zajišťuje prevenci jen městská policie, pokud je ve městech zřízena. Kvůli ekonomické krizi došlo k poklesu platů policistů a peníze zřejmě sehrály roli i v případě změny plánování služeb. Policisté, kteří vyjedou k provedení zákroku v nočních hodinách, mají tuto dobu placenou v přesčase, mimo noční hodiny tomu tak není.

Lotyšská policie má modré uniformy, markantní odlišností je červená kravata u mužů a šátek na krku v barvách lotyšské vlajky u žen. Služební dopravní prostředky v Lotyšsku odpovídají srovnatelné třídě vozového parku v Lotyšsku. Před budovami policie i v ulicích byla vidět vozidla značek Volvo, Audi, Hyundai aj. Vozidla dopravní služby mají instalovány rychlostní radary se záznamovým zařízením.

PŘIJETÍ V RIZE

Po příletu do hlavního města Rigy jsme byli přijati na policejním odboru MV. Celou dobu nás provázela děvčata z tamního odboru mezinárodních vztahů Ilze a Inese, která nás nejprve předvedla ke generálnímu policejnímu komisaři státní policie generálu Voinsovi, se kterým Češi hovořili na téma cíle semináře. Generál podpořil cíl projektu. Pak nás doprovodil do kanceláře tajemnice ministryně vnitra paní Petersons, která s námi hovořila na téma ekonomické situace v policii. Ta je ve srovnání s českou praxí horší.

Mgr. Tošovský s překladatelkou při zadávání úkolu v rámci cvičení

Posluchači byli velmi snaživí a do všech cvičení se aktivně zapojovali

V CÍLY CESTY – TALSÍ

Město Talsi je jedno ze tří okresních měst na území krajského policejního ředitelství. Okres Talsi má okolo 49 000 obyvatel (v létě okolo 55 000). Oblast je pokryta více než z 55 procent lesním porostem a nachází se zde několik chráněných přírodních oblastí. Město Talsi (12 000 obyvatel) je správním střediskem oblasti. Policejní územní odbor je místně příslušný pro tři regiony v Kurzeme. Slouží zde celkově 92 policistů – z toho pro Talsi je jich 39 (15 kriminalistů a 24 uniformovaných policistů), zbytek je zařazen pod velení regionu Kurzeme. V městě Talsi rovněž působí i městská policie, avšak nemá velký početní stav a v podstatě je „not powerfull“. Nejpalčivější problémy v regionu jsou loupežná přepadení, vloupání do objektů, porušení zákonů na ochranu přírody a kriminalita v souvislosti s drogami.

PRŮBĚH SEMINÁŘE

Seminář probíhal v přednáškové místnosti pro 30 posluchačů v hotelu Talsi. Začátek semináře navštívili krajský policejní ředitel a primátor města Talsi. Za přítomnosti médií oba hovořili o cíli semináře a očekávání, co přinese policistům i veřejnosti. Lze říci, že seminář byl v městě Talsi událostí číslo jedna, o čemž svědčí i reportáž přes celou první stranu novin i v TV. Posluchači byli ze všech koutů Lotyšska, početně nejvíce policistů bylo z územního odboru Talsi, ale nechyběli ani představitelé městských policií. Struktura posluchačů byla různorodá. Byli to vedoucí pracovníci, asistenti i řadoví policisté a strážníci.

Seminář byl veden Mgr. Michalem Tošovským, který velmi profesionálně připravil studijní materiál i strukturu semináře. Seminář byl školením, výukou i praktickým cvičením se zpětnou vazbou a vyhodnocením. Velmi pečlivě připravený postup při výuce doprovázené prezentacemi dobré praxe z ČR byl pozitivně hodnocen jak přítomnými policisty, tak i nezaujatými posluchači (např. médii, konzulem ČR v Lotyšsku aj.).

V úvodu posluchači dostali základní informace o zavádění prvků filozofie Community policing do praxe, vyslechli si podstatu této filozofie a nakonec si za naší aktivní asistence vyzkoušeli nově nabytou zkušenost. Cvičení bylo strukturováno tak, že lotyšští policisté dostali úkol řešit konkrétní preventivní situaci v místních podmínkách při zapojení dalších partnerů. Sami si mohli vyzkoušet jednak svou roli, pak roli vybraných partnerů a po výměnách rolí mohli ve skupinách navrhnout optimální způsob řešení problému v lokalitě.

PO NĚKOLIKA DNECH....

zvedá Mgr. Tošovský v Praze vyzvánějící telefon a s potěšením naslouchá policistce Ilze z policejního odboru MV, která hovoří o prvních úspěších se zaváděním „českého modelu“ Community policing do policejní praxe v Lotyšsku. Je ráda a děkuje nám za projekt, kterým se daří zvyšovat kredit lotyšské policie dovnitř i navenek.

**plukovník Ing. Martin HRINKO, Ph.D.,
náměstek ředitele pro vnější službu
KŘP Severomoravského kraje**

Foto autor

„Vybavení“ policejní cely